

Referaten uit andere Tijdschriften

onder leiding van

F. DUYVENSZ, Keizersgracht 664, Amsterdam.

ÖSTERREICHISCH-UNGARISCHE VIERTELJAHR- SCHRIFT FÜR ZAHNHEILKUNDE.

April 1911.

Prof. Julius Scheff. „*Naturzähne auf Kautschuk- und Metallbasis*”.

Eene aanbeveling om in sommige gevallen, vooral terwille van het aesthetisch effect, de eigen tanden van den patient weer te gebruiken.

Dr. Leo Fleischann. „*Ueber Komplikationen der Alveolar-Pyorrhoe*”, bevat de ziektegeschiedenissen van twee gevallen.

In het eerste is osteomyelitis ontstaan, blijkbaar veroorzaakt door eene bestaande pyorrhoe; in het tweede is de wortel eener voortand *totaal* geresorbeerd en de alveole met beenweefsel gevuld. Verklaringen zoekt de schr. te geven, steunende op R ö m e r s beschouwingen over P. a.

Dr. Rudolf Weiser vertelt van een geval waarin open beet het gevolg was van makroglossie. Nadat een stuk van de tong was weggenomen herstelde de afwijking zich aanmerkelijk.

Dr. O. Hübner in „*Brücken mit auswechselbaren Zähnen*”, bespreekt de mogelijkheden tot en de voordeelen van het aanwenden van Steelfacetten.

Jos. Grünberg. „*Das Symmetroskop, Apparat zur Untersuchung der Symetrie bzw. Asymetrie des menschlichen Zahnbogens*”.

Een instrument, dat sterk herinnert, hoewel het er belangrijk van afwijkt, aan het apparaat, dat door Grevers op de voorlaatste vergadering van de Orthop. Ver. gedemonstreerd werd.

Dr. Juljan Zilz. „*Genuine gonorrhoeische Stomatitis bei Erwachsenen*”. 't Artikel bevat de ziektebeschrijving van een geval als in den titel genoemd, benevens een met buitengewone vlijt samengesteld litteratuuroverzicht.

Dr. Albin Oppenheim. „*Der „Working Retainer” in der Therapie der Klasse II.*” Bij de behandeling van tot klasse II behorende gevallen vinden we dikwijls beneden incisivi met eene sterke helling naar labiaal, welke door poging om hen slechts met boog en ligatuur naar mesiaal te verplaatsen soms neiging heeft nog sterker te worden.

O. soldeert aan den expansieboog (meest) vier sporen, die met een haakje over den snijkant heengrijpen en na het zoo laag mogelijk aanbrengen der ligaturen en het aanzetten der moeren eene geringe druk naar linguaal op dien snijkant uitoefenen. Ligatuur met spoor samen stellen ons dus in staat een koppel te doen werken, dat de tand rechtop tracht te plaatsen.

Dr. Emil Major. „*Vulkanisierte Kautschukmodelle als Hilfsmittel zum Unterrichte der Zahnregulierung*”. Van de zeven klassen (afdeelingen en onderafdeelingen) worden naar gevallen uit het patientenmateriaal gekozen modellen gemaakt, waarvan de tanden uit witte (harde) caoutchouc bestaan, het tandvleesch uit zachtblijvende caoutchouc, terwijl de basis uit gewone zwarte wordt opgebouwd.

Edw. H. Angle. „*Knochenwachstum*”, eene vertaling door Grünberg van Angle's artikel „*Bone-Growing*” uit den Dental Cosmos van Maart 1910, welk artikel in het T. v. T. 1910 blz. 326 door v. d. Broek reeds werd gerefereerd.

Mededeelingen, enz.

DEUTSCHE MONATSSCHRIFT FÜR
ZAHNHEILKUNDE.
Juni 1911.

Schaefer. *Beiträge zum Kapitel der Zahnretentionen.*

Voor de definitie van retentie verwijst S. ons naar „Scheffs Handbuch”. Om uit te maken of een tand geretineerd is of niet in aanleg aanwezig is, hebben we Röntgenographie noodig, daar het zelfs ingeval van resorptie van den wortel niet bewezen is, dat een kiem bestaat.

S. toont afdrukken van een gebit, waar in de onderkaak 1 melksnijtand en aan beide kanten de 2de melkmolaren vaststaan, daarentegen ontbreken 2 centrale snijtanden en beide 2de praemolaren. Geen kiem te zien in de Röntgen-photo. In de bovenkaak ontbreken de 3de molaren en M₁sd (ook geen aanleg aanwezig) terwijl tusschen I₂sd en Csd een diastema van 5 m.M. bestaat, hoewel er geen sprake is van een geretineerde tand.

Dan nog geeft hij de afdruk van een bovenkaak te zien waar de beide canini ontbreken; ook bijbehorende Röntgen-photo's. Retentie komt het meest voor bij Cs, dan M₃i, vervolgens P₂i en C₁i. Zeer zelden bij M₁. S. heeft een dergelijk geval behandeld.

Als oorzaken noemt S. verschuiving van de tandkiem loodrecht op de goede richting, heriditeit (in twijfel getrokken), dubbelvormingen, ontstekingsprocessen, trauma, constitutioneele ziekten, folliculaire cysten, vergroeiing van tand met kaakbeen, vergroeiing der wortels van twee naburige tanden, zeer korte kaakboog of anomalieën van den kaakboog.

Volgt een beschrijving van de klinische bijzonderheden, door retentie veroorzaakt.

Guttman: „*Bemerkungen zur Lehre von der Tröpfcheninfektion unter besonderer Berücksichtigung einer Arbeit des Herrn Privatdozenten Dr. Mendes de Leon in Amsterdam*”.

Voor Hollanders is het prettig de bijzondere waardeering te vernemen van den heer G. voor het artikel van M e n d e s d e L e o n, dat hem bij de publicatie van zijn eigen onderzoekingen nog was ontgaan.

G. vindt hierin een zeer gedocumenteerde bevestiging van zijn eigen beweren omtrent het gevaar van infectie door spreken bij operaties in 't algemeen; en in 't bijzonder, waar de monden, zooals bij vroedvrouwen gewoonlijk het geval is, zeer onzuiver zijn en de operatie van langen duur is.

Stein. „*Die Nachbehandlung der breit eröffneten Follikularzyste*”.

P a r t s c h heeft indertijd een behandelingsmethode voor bovengenoemde cysten aangegeven, die minder tijd en moeite vergde dan de totale verwijdering der cyste. Echter is hij later toch weer tot die oudere methode teruggekeerd, omdat de nabehandeling met te veel onaangename complicaties gepaard ging. S t e i n meent nu het middel te hebben gevonden om de veel eenvoudiger methode van P a r t s c h te kunnen handhaven door de nabehandeling te wijzigen en heeft goede resultaten bij eigen patiënten bereikt.

Herbst. „*Ueber die Vererbungstheorie der Stellungsanomalien*”.

Naar aanleiding van het artikel van W a l k h o f f in het Decembern timer van het D. M. f. Z. 1910, maakt H e r b s t eenige opmerkingen, die bedoeld zijn ons voor een te eenzijdige opvatting te bewaren.

Zonder commentaar mag men niet de stelling: een kind kan van de vader groote tanden en van de moeder een kleine kaak overerven, aannemen. In gevallen, waar geen storingen in groei of funktie of andere zeer bepaalde oorzaken zijn aan te wijzen, staan toch altijd tand en kaak in een normale verhouding. De tandstand is niet overgeërfd: slechts kan hij zijn hetzelfde gevolg van dezelfde oorzaken. Overgeërfd is slechts datgene, waarvoor de kiem vóór de geboorte gelegd was; al het andere is verworven. Wat deze erfelijkheidskwestie op het gebied der orthodontie

betreft, verwijst hij naar Angle, Talbot, Orth, Bogue, Lundström.

H. stelt voor de stelling zoodanig te wijzigen: een kind kan de groote tanden van den vader erven en de zwakke constitutie van de moeder, waardoor de alveolen en daarmee de heele kaak zich onmogelijk zoo sterk kunnen ontwikkelen als voor den normalen tandboog noodig zou zijn.

De uitwerking van aktieven druk der tong heeft ook H. waargenomen aan voortanden. Hij meent, dat de manier van kauwen (voor in den mond, waar de spijzen met de punt der tong telkens weer naar de tanden worden geschoven) de snijtanden sterk vooruit doet gaan. Door een stevige draad achter de tanden te laten loopen, die de tong tegenhoudt, heeft H. dit euvel voorkomen. In hoeverre het spreken hier een rol speelt, laat hij in het midden.

Wat het geval met den hond aangaat¹⁾, H. vraagt zich af of de scheeftrekking van den snuit ook een gevolg *kan* zijn van een sterke samentrekking door het lidteken of misschien van een abnormale funktie der resteerende spieren. Hij licht deze mogelijkheid nader toe.

Het verschil in standpunt tusschen Walkhoff en Herbst is kort als volgt samen te vatten: niet de abnormale tandstand zelf, maar de aanleidende oorzaken daarvoor zijn overerfelijk.

Fritzsche beschrijft een geval van Miculiczsche ziekte en een van tweezijdige parulis met afbeeldingen van de patiënten; beide beschrijvingen zijn bedoeld als voorloopige mededeeling.

Frese. „Das Verhalten des Oberkiefers bei Nasenverstopfung”.

Dit artikel is reeds een referaat van een lezing. Eerst wordt nagegaan welke auteurs zich reeds met deze kwestie hebben bezig gehouden en welke hunne meeningen waren, om ten slotte te komen tot eigen conclusies: dat betrekkelijk

¹⁾ Zie vorig referaat.

veelvuldig bij mondademing bovenkaaks- en tandanomalieën voorkomen; dat het „hooge” verhemelte dikwijls is terug te brengen tot een smalle en lange alveolaarprocessus, hoofdzakelijk door ontbreken van lip- en tongdruk tewegg gebracht.

Bij voorkomende anomalieën dient men na te gaan of neusademing mogelijk is. Is vooral de neuskeelholte aan een onderzoek onderworpen en zijn aanwezige hindernissen weggenomen, dan vange men met reguleeren aan. Zijn de neusgangen alleen nauw, dan wordt hierin door reguleeren verbetering gebracht.

Hahn. „*Ueber die Anfertigung partieller unterer Ersatzstücke.*”

Achterevolgens geeft H. allerlei wenken bij het beschrijven van zijn manier van werken, die in het kort onmogelijk zijn weer te geven. Goede resultaten hangen dikwijls van kleinigheden af en we gelooven wel, dat H. werkelijk op vele van die gemakkelijk over het hoofd te ziene kleine dingen nog eens heeft gewezen.

Stieda. „*Ausgewählte Kapittel aus der Chirurgie der Mundhöhle und der Kiefer*”.

Koerner. „*Entwicklungsgeschichte der Zähne mit besonderer Berücksichtigung der Röschen Modelle*”, twee autoreferaten.

Boekbesprekingen:

Boedecker. *Metalleinlageverfahren.*

Guttman. *Porzellan-Schliff-Füllung.*

Herbst. *Die Regulierung der anomalen Zahn- und Kieferstellung mit Schrauben und Scharnieren.*

de Bary. *Die v. Rothschildsche Stiftung Carolinum, 18 Jahresbericht.*

Meerks Jahresbericht. — **Riedels** Berichte. **Riedels** Mentor 1911.

Uittreksels, korte mededeelingen.

DEUTSCHE MONATSSCHRIFT FÜR
ZAHNHEILKUNDE.

Juli 1911.

Dit nummer bevat de Handelingen van de 50e jaarvergadering des „Central-Vereins Deutscher Zahnärzte“ in Dresden.

Van de daar gehouden voordrachten werden de volgende gepubliceerd:

Jessen. „*Die Aufgaben und Ziele der Internationalen Kommission für öffentliche Mundhygiene.*“

Wij moeten bewerken, dat de hygiëne van den mond tot in alle lagen van de bevolking doordringt. De eerste stap hiertoe is, dat in de school wordt gewezen op het noodzakelijke van een goede verzorging van mond en tanden. Om deze noodzakelijkheid tot mogelijkheid te maken zijn school-klinieken noodig. — In de tweede plaats moet gezorgd worden voor aanstelling van tandartsen bij leger en marine. De tijd daarvoor is echter pas gekomen, als een doelmatige schoolbehandeling reeds zoolang bezig is, dat de recruten met een behoorlijk onderhouden mond in dienst komen. Thans is echter door beter reiniging reeds veel te doen. — Ten derde: goede tandheelkundige hulp moet komen in de ziekenhuizen en in de ziekenfondsen, zoodat daardoor ook die kringen van het volk bereikt worden, welke tot nog toe van ons en onze hulp verre bleven.

Om dit doel te bereiken, heeft de Commissie samenwerking moeten zoeken met industrie en handel. Deze samenwerking is noodig uit een finantieel oogpunt, terwijl er ethisch niet de minste bezwaren tegen zijn in te brengen. Het verkrijgbaar stellen van de thans in ons land ook reeds bekende tandenborstels is van deze samenwerking een der eerste resultaten.

Schlaeger. „*Der Schulzahnarzt und seine Beziehungen zu Lehrern und Eltern*“ geeft den weg aan, waarlangs we beide groepen van opvoeders z. i. het beste kunnen winnen voor

medewerking tot het verkrijgen van geregelde tandheelkundige hulp voor schoolkinderen.

Sachse. „*Ueber eine seltene Bildung multipler rudimentärer Zähnen*”.

Bij een patiënte van 20 jaar met een gaaf gebit is tusschen I₂ en P₁ een ruimte, terwijl voor 5 jaar door S. zelf daar de melktand werd geëxtraheerd. Bij Röntgenopname bleek tusschen I₂ en P₁ een „nest” met 5 rudimentaire tandjes te zitten, terwijl de C verder naar achter geretineerd ligt. S. geeft verschillende afbeeldingen van deze tandjes en beschrijft dan nog nader het membraan, dat de kroon van den caninus geheel omsloot en aan den tandhals vast vergroeid was. Met 11 illustraties.

Hesse. „*Sprachstörung nach Eröffnung von Oberkieferzysten*”.

Deze beide stoornissen waren niet op neurologische oorzaken terug te voeren, maar H. schrijft ze toe aan de verandering in volume, dus in resonantie, en aan „Luftwirbeln” in den mond.

Michel. „*Ein neues Rhodankolorimeter*”.

Na eenige algemeene beschouwingen over speekselonderzoek, wat betreft het vaststellen van een normaal quantum chemische reacties in verband met caries, komt M. tenslotte tot het rhodaankalium. Het rhodaan in het speeksel werkt de infektieuze elementen tegen, maar kan geen reeds ingetreden infektieuze ziekte genezen. De meeningen van verschillende auteurs over de werking van rhodaan in het speeksel worden gegeven.

Om het rhodaan in speeksel aan te toonen voegt men eenige druppels ijzerchloride toe. Bij aanwezigheid krijgt men een wijnroode verkleuring, die lichter of donkerder is naar de mindere of meerdere concentratie. Om nauwkeuriger het percentage te kunnen vaststellen vergelijkt men de kleur met 8 verschillende glazen, gevuld met 5 c.M³. rhodaanoplossing van 0.0 tot 0.14 ‰ die eveneens met ijzerchloride gekleurd zijn. Deze kolorimeter verliest echter

spoedig zijn kleur, reden waarom M. de 8 kleuren op papier heeft laten brengen.

Nog scherper indicator is Jodium. Bij elke 5 c.M³. rhodaan-oplossing van 0.0 tot 0,14 ‰ voegt men 5 c.M³. amyllum solubile Merck, 1 c.M³. verdund zwavelzuur en 2 druppels van een 4 % joodzuuroplossing. Het vrijkomende jodium geeft met het amyllum een blauwe kleur en weder kan men door vergelijking der kleuren het percentage bepalen.

M. raadt aan vóór het spreekuur filtreerpapier met de jood-zwavelzuur-amyllumoplossing te drinken, in reepen te snijden en elken patiënt even een reepje onder de tong te leggen, terwijl hij flinke kauwbewegingen moet maken.

Om nog sneller te kunnen werken, heeft M. de colorimeter voor het onderzoek van bloedlichaampjes naar A u t e n r i e t h e r zoodanig gewijzigd, dat deze voor rhodaan-bepaling volkomen geeigend is; men heeft slechts enkele ogenblikken noodig.

Wiener. „*Ueber eine Art der schnellen Herstellung partieller schwerer Unterstücke*”.

Gebitten voor onderkaken, waarin kiezen of praemolaren of beide ontbreken, moeten zwaar zijn om te blijven liggen en dragen ter betere bevestiging klammers, die natuurlijk breed moeten zijn. Bij het gieten van dergelijke stukken was een voortdurende bron van mislukking: het van het model afnemen der wasschablone, die bijna altijd door deze manipulatie verhoog. W. neemt twee afdrukken met een goede afdrukmasa, geen gips. Hij giet één afdruk uit met gips, liefst marmergips, de andere met inbeddingsmasa. Op het gipsmodel modelleert hij de schablone, die na het passen enz. op het andere model wordt overgebracht en dan op dit model wordt gegoten na inbedding van het geheel. Om soldeeren te vermijden gebruikt hij steeds gaatjes-kiezen: het goud voor de stiften moet 2 karaat hooger zijn dan dat van het stuk zelf. Voor de klammers heeft hij na lang zoeken het geschikte materiaal gevonden in klammeregoud van H e r b s t, waartegen men zonder gevaar voor smelten

of voor het verloren gaan der veerkracht 18, zelfs 20 kar. goud kan gieten. Tegen poreus worden raadt hij aan een flinke overmaat aan goud te nemen.

Lenhardtson. „*Einige Gesichtspunkte betreffend die Be-zählung der fleischfressenden Pflanzen und der niederen Tiere*”.

L. doet hier en daar een greep, wat niet verhindert, dat we toch eenige voorstelling krijgen van een opklimming van eenvoudige *klep* tot *mond*.

Kleinsorgen. „*Die moderne Zahnhygiene und ihre Aus-rüstung unter Berücksichtigung der verschiedenen Alters-stufen einiger Berufsklassen und Krankheitszustände*”.

De prophylaxe richt zich tegen dispositie, die uit twee componenten is samengesteld, n.l. overerving en ver-werving. De moderne hygiene richt zich dan ook op beide componenten. Overerving op tandheekkundig gebied kan men in zooverre beïnvloeden, dat men zorgt voor een voeding, reeds vóór de geboorte, die het beenderenstelsel sterk maakt. Zeer kalkhoudende beenzouten zijn het beste. In plaats van de vroeger zoozeer op den voorgrond geplaatste vegetabilische voedingszouten, ziet men hier op de animalische den nadruk gelegd.

We komen nu toe aan de verwerving. Bij het begin van het 3e jaar wil K. de tandjes laten poetsen, desnoods met geprecipiteerd krijt. Mondspoeling indien noodig met een zwakke keukenzoutoplossing. Verder is voor de algemeene gezondheid regeling van de voedselopname gewensch. Geen zoetigheden tusschen de maaltijden, vruchten kunnen geen kwaad. Een flink gebruik der tanden is voor de ont-wikkeling, ook van de kaak, het beste prophylacticum.

Op school wil K. onderricht in de verzorging der tanden laten geven. Hij geeft 6 regels, aan betreffende het poetsen en knoopt hieraan eenige beschouwingen omtrent tanden-borstels vast.

Op lateren leeftijd worden gewoonlijk mondwaters gebruikt, men dient hier meer een cosmetisch dan wel een

prophylactisch antiseptisch middel in te zien, tenzij bij voorgeschreven veelvuldige spoelingen. Tandentokers zijn soms noodzakelijk bij abnormale interdentalen ruimten. De beste tandentoker bestaat uit een houder, waarin bevestigd wordt een iets afgeplatte, buigzame draad. Ook zij kan men aanwenden, of, wat zeer praktisch is, een klein spuitje voor de interdentalen ruimten.

Bij ziekte lette men op de tong en de tandhalzen, spoelen met een keukenzoutoplossing en drinken van alkalische wateren is aan te bevelen.

Bij vrouwen tijdens chlorose en zwangerschap is een mineraalrijke voeding van belang; zij moeten dikwijls spoelen met zoutwater, dubbelkoolzure soda enz.

In enkele bedrijven dient men nog bijzondere voorzorgsmaatregelen te nemen, bijv. gaan de tanden van bakkers, banketbakkers, arbeiders in chemische fabrieken ondanks goed onderhoud zonder voorzorgsmaatregelen te gronde. K. beveelt aan een 3 maandelijksche behandeling door den tandarts, bestaande in politoeren der tanden met olie, ondersteund door het dagelijksch met vet bestrijken der tanden door den patiënt zelf.

Proell. „*Ueber die Mikroskopie der Granulome, Entstehung und Wachstum der Zahnwurzelzysten*”.

Dit artikel is een autoreferaat van dat in het Maartnummer D. M. f. Z. 1911.

Sachse. „*Sind die Versammlungen des Central-Vereins reformbedürftig?*”

Boekbespreking.

Dieck. *Anatomie und Pathologie der Zähne und Kiefer im Röntgenbilde.*

Fechner. *Die Pflege von Mund und Zähnen. Korte mededeelingen.*

DEUTSCHE MONATSSCHRIFT FÜR
ZAHNHEILKUNDE.

Augustus 1911.

Bade. „*Ueber einen Fall von Hemiplegie und Aphasie nach Verletzung der linken Carotis interna bei dem Versuch eine bei einer Mandibularanaesthesie abgebrochene Injektionsnadel operativ zu entfernen*”.

De omstandigheid, dat een mondoperatie de beschreven gevolgen had, gevolgen welke bij elke operatie zouden kunnen voorkomen, heeft B. zeker dit meer speciaal voor neurologen geschikte artikel in een tandheelkundig tijdschrift doen plaatsnemen. Interessant is het geval, echter ligt het zoo zeer buiten ons terrein, dat we er van afzien een referaat te geven.

Bergeat. „*Ein Beitrag zur Kenntnis der Alveolarpyorrhöe.*”

Bergeat heeft met de bekende methode van Burri (Zie D. M. f. Z. 1911 April: Proskauer: „Vereinfachtes Verfahren zur Darstellung von Bakterien”) praeparaten gemaakt van den inhoud der alveolen van pyorrhoe-patiënten. Als voorloopige mededeeling geeft hij zijne bevindingen weer: in 100 % van de 60 gevallen vond hij in grooten getale amoeben in zeer verscheidene levens- en deelingsvormen, benevens flagellaten; Prowazek heeft ook reeds mondflagellaten beschreven, echter weken de door B. gevondene af in aantal en plaatsing der geesels. Natuurlijk laat de Burri-methode geen fijnere onderscheidingen toe, de gevonden flagellaten deelt B. in bij de Trichomonasvormen; van een nadere classificeering der amoëbe en flagellate moest hij nog afzien. Ook andere protozoenvormen vond hij in 50% der gevallen, en waarschijnlijk is dit percentage bij onderzoek in deze richting nog hooger, een vorm, die de actinomycese-pilz zeer nabij kwam. B. stelt zich, in verband met de opsonische proeven van Dr. Gröndahl uit Christiania, de vraag of dit misschien een aerobe, dus niet-

pathogene vorm van de actinomyces is. In alle andere praeparaten van tandbeslag, caries of gangraen zijn deze protozoen niet te vinden geweest, reden waarom B.meende deze resultaten alvast te mogen publiceeren. Volgt nog een beschrijving van enkele technische bijzonderheden. Vier afbeeldingen van verschillende ontwikkelingsvormen der flagellaten zijn bijgevoegd.

Hirschfeld. „*Ueber die Beziehungen zwischen Blutkrankheiten und Mundhöhle*”.

H. behandelt drie groepen:

1°. anaemieën, 2°. leukaemieën, 3°. haemorrhagische diathesen.

Van de anaemieën, die onder te verdeelen zijn in bleekzucht, secundaire anaemie, pernicioeze anaemie is in verband met den mond weinig op te merken. Alleen komt bij bleekzucht veelvuldig caries voor.

Bij de leucaemie treden zweren op aan tandvleesch, tong, verhemelte, en komen dikwijls bloedingen voor. Dikwijls is het eerste symptoom een zwelling als bij periodontitis, echter treedt geen lymphklierenzwelling op. Bij bleeke menschen dient men in dit geval op leucaemie verdacht te zijn; alleen onderzoek van het bloed kan ons toonen, of men hiermee te doen heeft.

Van de haemorrhagische diathesen scorbut, purpura en haemophilie is scorbut in zooverre voor den tandarts van belang, als de patiënt zijn voedselopname en spijsvertering aanmerkelijk verbetert door behandeling van zijn mond, waarvan het tandvleesch los, pijnlijk en haemorrhagisch is. Het kan tot necrosen en zweren komen en ten slotte tot een algemeene stomatitis ulcerosa. Van het allergrootste belang is de haemophilie, die meer als een constitutie-anomalie is op te vatten.

Aangezien het bloed minder goed stolt, dient men bloedstillende middelen toe te passen, waarvoor H. noemt: ijzerchloride, gelatine, adrenalinepraeparaten, lokale of intraveneuze toediening van bloedserum. Extracties dient

men natuurlijk te vermijden, evenals elk ander bloedig ingrijpen.

Herbst. „*Fünf Klassen von Anomalien der Zahnstellung, sowie eine neue umfassende Einleitung der Anomalien der Kiefer und Zähne*“.

H. trekt in boven- en onderkaak van zijn modellen 4 lijnen: boven tusschen I_1 en I_1 , C en P_1 , P_1 en P_2 , P_2 en M_1 , onder tusschen I_1 en I_1 , over het midden van P_1 , van P_2 en over de voorste kauwheuvel van M_1 .

Hij verkrijgt nu 5 klassen van anomalieën:

Normale onderkaaksplaatsing: klasse I Angle;
 Distale „ „ II „
 Mesiale „ „ III „
 Laterale „ de middenlijn in boven- en onderkaak liggen niet in elkaars verlengde van voren gezien.

Angulaire onderkaaksplaatsing: open beet.

Deze anomalieën hebben betrekking op melkgebit en de doorbrekende tanden, dus niet op monden, waar reeds getrokken is. Ook overtollige of ontbrekende tanden, spleten enz. rekent H. niet tot de primaire anomalieën.

Wat de totale groepeerings aangaat, deze nemen we in haar geheel over, zooals zij aan het slot van het artikel voorkomt.

A. Primäre Anomalien.

I Gruppe: Anomalien der Kieferknochen.

- a. Oberkieferspalten;
- b. Unterkieferspalten;
- c. Unentwickelter Zwischenkiefer.

II Gruppe: Anomalien des Alveolarfortsatzes.

- a. Rudimentäre Zähne;
- b. Zahnunterzahl;
- c. Zahnüberzahl.
- d. Retention.

- III Gruppe: Anomalien der Zähne
- a. Zapfenzähne.
 - b. Höckerzähne;
 - c. Zwillingszähne;
 - d. Zusammengewachsene Zähne;
 - e. Hyperplasien;
 - f. Zwergzähne.
- IV. Gruppe: Anomalien der Stellung der Zähne, wenn
- a. Unterkieferstellung normal;
 - b. „ „ distal;
 - c. „ „ mesial;
 - d. „ „ lateral;
 - e. „ „ vertikal;
(angular)

B. Sekundäre Anomalien.

- I Gruppe: Anomalien der Kieferknochen.
- a. Verletzungen;
 - b. Operationen.
- II Gruppe: Anomalien des Alveolarfortsatzes.
- a. Verletzungen;
 - b. Operationen.
- III Gruppe: Anomalien der Zähne.
- a. Frakturen;
 - b. Kariöse Defekte.
- IV Gruppe: Anomalien der Zahnstellung.
- a. Gewanderte Zähne;
 - b. Aus der Alveole hervorgetretene;
 - c. In die Alveolen hineingetriebene Zähne;
 - d. Gedrehte Zähne;
 - e. Gekippte Zähne.

Spinner behandelt nog eens vrij elementair de Röntgenphotographie in de tandheelkunde, techniek, instrumentarium, nut. Beschrijving van een geval, waar alleen Röntgenphotographie precies de plaats kon aangeven, waar moest worden ingegrepen.

Levy. „*Ein eigenartiger Fall von retinierten Zähnen und deren Folgezustände.*”

Een patiënt, 45 jaar, waar in den mond aanwezig zijn $\frac{65421|12345}{54321|1234}$, die hardhoorig is, en sedert 5 jaren aan een antrum-empyema lijdt. Een gezwel in den omtrek van de ontbrekende hoektand noodzaakt haar zich onder behandeling te stellen. Reeds zijn in de onderkaak voor 20 en 23 jaar geretineerde tanden weggenomen; daarentegen brak M_3 door. Een Röntgenphoto geeft in de bovenkaak behalve de geretineerde C, welke onder lokaalanaesthesie verwijderd wordt, aan de rechterkant naast M_1 een geretineerde tand en aan de linkerkant waar M_1 was getrokken, op de plaats van de verstandskies eveneens. Van M_2 en M_3 wist patient niets. Onder narkose werd geopereerd en kwam te voorschijn rechts: twee geheel met elkaar vergroeide molaren met cystenzak en kleinere aanhangsels, links twee met elkaar vergroeide tanden, die bleken te zijn M_2 en M_3 . Bij de poging om P_2 te extraheeren ging P_1 mee en bleken de wortels van deze tanden eveneens vast vergroeid te zijn.

De dochter dezer patient, meldt L. nog, behield tot haar 20ste jaar I_1sd in de kaak geretineerd, terwijl een rudimentair melktandje tot dien tijd bleef staan.

Protokoll der Mitglieidersitzung des Central-Vereins Deutscher Zahnärzte 1911.

Boekbespreking: Internationales Archiv für öffentliche Mundhygiene.

Fuchs. *Die Zahnverderbnis und deren Verkütung.*

Schoenbeck. *Chemie für Zahnärzte.*

Fischer u. **Mayrhofer.** *Ergebnisse der gesammten Zahnheilkunde.* 1 J. IV H.

Blessing. *Pyorrhoea alveolaris.*

Uittreksels, korte mededeelingen.